

Протокол

№

гр. София, 16.10.2023 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12
състав, в публично заседание на 16.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **4269** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

След изпълнение на разпоредбите на чл.142, ал.1 ГПК вр. с чл.144 АПК, на именно повикване в 09:06 ч. се явиха:

ИЩЕЦЪТ – Е. Д. М., редовно уведомен, явява се лично, доведен от органите на ГДО и се представлява от адв. Ю., назначен за служебен защитник.

СЪДЪТ РАЗПОРЕДИ да се свалят бележниците на ищеца.

ОТВЕТНИКЪТ – ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ /ГДИН/, редовно уведомени, не се представлява.

За СГП се явява прокурор К..

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – ДОЦ. Д-Р Д. В. Б., редовно призовано, явява се лично.

ВЕЩОТО ЛИЦЕ – Д. И. П., редовно призовано, явява се лично.

СВИДЕТЕЛЯТ – М. Г. Ц., редовно призован, получил призовката, с отказ да свидетелства, поради непознаване на казуса, не се явява.

СТРАНИТЕ /поотделно/: Да се даде ход на делото.

СЪДЪТ счита, че няма процесуални пречки за даване ход на делото и

ОПРЕДЕЛИ:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО.

ДОКЛАДВА молба от ВЛ А. от 02.08.2023 г., с искане да бъде заменена, предвид огромна служебна натовареност.

ДОКЛАДВА свое определение от 08.08.2023 г. за замяна на ВЛ А. с ВЛ П..

ДОКЛАДВА постъпило на 03.10.2023 г. съдебна психолого-психиатрична експертиза.

СТРАНИТЕ /поотделно/: Нямаме искания за отвод на ВЛ. Да се изслуша заключението.

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Да, да се изслушат вещите лица.

СЪДЪТ пристъпва към снемане самоличност на ВЛ Б.:

ДОЦ. Д-Р Д. В. Б. – 60 г., български гражданин, неосъждан, без родство със страните и заинтересованост от изхода на делото.

Предупредено за наказателната отговорност по чл. 291 от НК. Обеща да даде вярно заключение.

СЪДЪТ пристъпва към снемане самоличност на ВЛ П.:

Д. И. П. – 48 г., български гражданин, неосъждан, без родство със страните и заинтересованост от изхода на делото.

Предупредено за наказателната отговорност по чл. 291 от НК. Обеща да даде вярно заключение.

СЪДЪТ пристъпва към изслушване на заключението по съдебно психолого-психиатрична експертиза.

ВЛ Б. и П. /поотделно/: Представили сме писмено заключение, изготвено лично от нас в срок, което поддържа.

СЪДЪТ /към ищеца М./: Отказали сте тестовите, които са поискали вещите лица да направите?

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Да.

На въпроси на Съда ВЛ Б.: Извършихме лична беседа, психиатричен преглед и психологични изследвания. Напълно поддържа заключението.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: На страница 16, предпоследен абзац, сте посочили „всички останали фактори“ – може ли да посочите кои са тези всички останали фактори, един по един?

ВЛ Б.: Това са първо факторите на затворническата среда.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: Кои са факторите на затворническата среда?

ВЛ Б.: Невъзможността на човек да излиза, да има свобода на действие от гледна точка на правата, които имат всички граждани, тъй като това е институцията, в която не се осъществяват всички права.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: Наясно сме с институцията, моля да изброите факторите, които имате предвид, за да ги обсъдим.

ВЛ Б.: Други фактори са липса на пространство, стандарти на осветление, неща като тоалетни и всякакви самостоятелни дейности. Друг ограничителен елемент е, че човек извършва действия, когато му е разрешено, т.е. в определено време, например - разходки в определено време. Това са все ограничаващи фактори и оказват влияние върху личността.

На въпрос на Съда ВЛ Б.: Да, имали сме предвид ограниченията на затворническата и битовата среда, както и ограничението на свободата на свободно придвижване, способността за вземане на самостоятелни решения по отношение на желание да се извърши едно или друго действие, което пак е ограничение.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: Извън свободата на взимане на решение и свободата на свободно придвижване, всички останали фактори, които споделихте, Вие как ги установихте, конкретно при г-н М. – знаете ли колко му е голяма килията, знаете ли с колко лица пребивава, какво е осветлението, знаете ли колко време на ден има право

на свободно придвижване? Тези въпроси установихте ли ги?

ВЛ Б.: Тези въпроси няма как да ги установим.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: А, защо ги обсъждате като причина ?

ВЛ Б.: Смятам, че това е подвеждащ въпрос. Вие говорите за нещо, което е установено по принцип при лишаване на един човек от гражданските му права.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: Моля, отговаряйте конкретно.

ВЛ Б.: Конкретно отговарям - няма как да влезем в килията, тъй като нямаме такова разпореждане.

СЪДЪТ ПРИКАНВА страните да се придържат към добрия тон, тъй като целта е да се установи състоянието на ищеца към исковия период.

СЪДЪТ /към вещите лица/: В отговора Ви на въпроса на адв. Ю. какво да разбираме – че сте имали предвид принципно характеристиките на затворническата среда, които въвеждат ограничения въобще към свободата на такова лице, това ли е?

ВЛ Б.: Да.

СЪДЪТ /към вещите лица/: Споменахте и за фактически обстоятелства като светлина – имате предвид, че колкото и да има стандарти, тя е ограничена, и дори и да иска да му е по-светло – не може?

ВЛ Б.: Да.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: За тези фактори, които ги обсъждате като причина, г-н М. нещо сподели ли Ви? Когато правихте интервюто, Вие говорите ли за неговите ограничения, че го притесняват? Сподели ли Ви, че му е тъмно и за това се чувства зле, че му е тясно и за това се чувства зле?

ВЛ П.: По-скоро тук става въпрос за това какви са механизмите да се справи и с тази ограничаваща среда и те основно да два – едното е много дела, които води, по негови данни това са над 500 дела, а другият - наличие на речевата активност. Това са основните механизми за справяне - това сме имали предвид.

АДВ. Ю.: Делото има конкретен предмет. Вие измествате фокуса. Кажете за дървениците – влияят ли му или не му влияят на психиката?

ВЛ П.: Естествено.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: А., не сте го написали.

ВЛ Б.: Начинът, по който тръгвате, е начин, който подвежда вещите лица. Ф. правилни въпроси.

АДВ. Ю. /към съда/: Моля, да обърнете внимание на ВЛ да не ми държи сметка как си задавам въпросите.

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Ще Ви заведа дело, заради тази експертиза пред Районния съд.

АДВ. Ю.: Поведението на вещите лица не отговаря на общоприетото. Вие като председател, ако го приемате – добре, и аз ще обърна тона.

СЪДЪТ ПРИКАНВА страните да се придържат към добрия тон, тъй като целта е да се установи състоянието на ищеца към исковия период.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: По какъв начин дървениците влияят на г-н М.? Това е Въпрос № 4. Всички други са на друго мнение. Влияят ли му дървениците?

ВЛ П.: Отговорили сме подробно и по същество на Въпрос № 4. Предпоследната страница на експертизата, последния абзац, че това не са единствените фактори /дървениците/, които влияят на състоянието на ищеца. Всички останали абзаци

отговарят абсолютно конкретно на поставения въпрос.

АДВ. Ю. /към вещите лица/: Да потвърдите - Вие не сте влизали в мястото на изтърпяване на наказанието?

ВЛ П.: Не.

СЪДЪТ /към ищеца/: Защо не се подложихте на изследванията с тестове?

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Не мога да се подложя. Аз не мога да се концертирам толкова много време. Това бяха 200 въпроса. Аз не мога да ги прочета. Вече съм смазан. Бая сложни са въпросите. Освен това, бях уморен, така стана. Имам въпрос към вещите лица: От доказателствата по делото и проведените събеседвания с мен, могат ли да кажат какво представлява точно ситуацията спрямо мен и моето състояние, като съм поставен на третиране - ухапване от дървеници както е описано в иска - 1 година, 24 часа в денонощието? Това, че не съм спал - как ми се е отразило? Каква е Вашата позиция на специалисти по психическо здраве, психиатрия и психология, да кажете какви са последиците от 1 година неспане и спане с дървеници? Това ми е въпроса.

ВЛ Б.: Първо, ние стигнахме до заключение, че освидетелстваният е психично здрав. Тоест, при него не установихме по никакъв начин, в този период, да има такива заболявания, които са в причинно-следствена връзка директно с поста от него въпрос, т.е. ухапване от дървеници. Това го установихме на база медицинската документация. В този период, мога да изброя видовете заболявания, които е имал и това са: от 2019 година - хипертонична криза „есенциална хипертония“, което е състояние, по линия на нашето и международното законодателство, се води общо заболяване, т.е. такова, което няма отношение към средата, в която се намира едно лице. Всеки един, потенциално може, от определена възраст нататък, да прояви хипертонична болест. От гледна точка на причинно-следствена връзка на установяване на едно състояние и болестна единица, която това състояние да е предизвикало, и която може да ни бъде някакъв аргумент, който да изследваме, за да кажем доколко, примерно, факторът „дървеници“ в някакъв случай е оказал влияние за създаването на някакво заболяване, ние не установяваме. Тоест, ние не установяваме по медицински път никакви такива заболявания, които да са имали отношение към дървениците. Да, може човек да получи психоза от ухапвания от всякакъв вид инсектициди.

АДВ. Ю.: Въпросът е извън болестните състояния. Тук говорим за психиката, не говорим за психиатрични заболявания от широкия спектър. Въпросът беше как му се е отразило на психиката според Вас, като доктор по психиатрия?

ВЛ Б.: Отговарям конкретно на въпроса, развили сме въпроса от гледна точка на стреса, с цитати от литературни източници и това как нормално психологичните реакции оказват влияние върху човека, от гледна точка на различни фактори, включително и дървеници. Има различни емоционални състояния, в които един човек може да изпадне периодично, но за да говорим за кризисни реакции, трябва да има най-малко един човека, който е изпаднал в едно такова състояние да има отразено желание да се срещне с психиатър. Т. желание от негова страна, в медицинската документация, не установихме.

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Няма такъв доктор там. Как да искам да се срещна с него? В затвора се ходи само в сряда, един път в седмицата, на лекар. Никой не те допуска до някакъв доктор.

ВЛ Б.: Има документация, че са Ви допускали да ходите за хипертоничната болест, за гонартрозата, ходили сте във ВМА по повод счупванията. Нямаме отразено някъде, че Вие сте пожелали най-малкото медикаменти за успокоение и т.н. Вие казахте, че нито

диазепам, нито други успокоителни сте приемали.

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Една година не съм спал от дървениците. Това отразява ли ми се на хипертоничното състояние и на психическото състояние? Казах Ви, че се чувствам изморен. Това е някакъв страшен ужас!

ВЛ Б.: Всички тези фактори оказват влияние, но как да ги различим от фактора, че едновременно с това, Вие през цялото време на събеседването твърдахте, че несправедливо изтърпявате наказание. Това също оказва влияние върху психиката.

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Д. ме буди физически. Тя е едно животинче, което го усещаш, че ти лази по окото, размазваш си го на лицето, ставаш целия в кръв, събуждаш се и следващия един час не можеш да заспиш. Търсиш другите, които са около теб, за да ги изтрепваш. И, сутрин като станеш, не си мислиш за децата, за себе си, за мярката ти за неотклонение, а си мислиш да ги утрепеш тези дървеници, преди да са ти се размазали в легло.

ВЛ Б.: Не твърдим, че този фактор, както и всички останали не са оказали влияние върху психоемоционалното състояние – точно обратното. Това никой не го оспорва.

АДВ Ю.: Моля, това да се запише, защото аз не го видях записано в експертизата.

ВЛ Б.: Напротив - има го във въпрос 4. Този фактор, както и всички останали са оказали влияние върху психоемоционалното състояние, но в рамките на нормал-психологично състояние, в което всеки един може да изпадне, независимо само от средата, в която конкретно е той. Човек и извън затвора може да изпадне в такова състояние, зависи доколкото неговата емоционалност реагира на конкретния фактор. Ние не виждаме такова състояние, което да е причинило такава единица, която да я опишем като патологичен процес, за да можем да кажем: „Ето това е причинило пряко и непосредствено това.“

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: От облазването ми от тези гадини, от една година, става ли възможно аз да получавам стрес и психически тормоз, от които да получавам и високо кръвно?

СЪДЪТ РАЗЯСНЯВА на ищеца, че съдът следва да обсъди абсолютно всички фактори на средата, които са му повлияли, съгласно чл. 284 от ЗИНС и в практиката на ЕСПЧ.

АДВ. Ю.: Нямам повече въпроси. Очевидно, доц. д-р Б. не може да разграничи стреса.

ВЛ Б.: Ф. цялостен въпрос, за да Ви отговоря.

АДВ. Ю. /към ВЛ Б./: Няколко пъти Вие отговаряте, че не може да разграничите един фактор от друг. Има ли човешко същество, на което само един фактор му влияе? Във Вашата практика има ли такъв пациент, на който само един фактор да му влияе и да не Ви се налага да разграничавате един фактор от друг?

ВЛ Б.: Точно затова цитирахме международната класификация на здраве, болест и функциониране. Не можем да разгледаме един човек извън заобикалящата го среда. Тази заобикаляща среда е цялостен елемент. Ако кажем че само „този фактор“ е оказал влияние върху неговата психика, т.е. върху тези симптоми...

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Въпросът е какво точно представлява 1 година ядене от дървеници и как това се отразява на ищеца?

ВЛ П.: Изпитва още по-силен стрес, изключително негативно към всички фактори.

ВЛ Б.: Това е посочено в 4 точка.

АДВ. Ю.: Това са общи приказки.

ВЛ Б.: Вие ни обиждате труда!

АДВ. Ю.: Какъв труд? Това е преписан учебника.

ВЛ Б.: Не мога да разбера какво искате от нас?

СЪДЪТ ОТНОВО ПРИКАНВА страните да се придържат към добрия тон.

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Въпросът ми е: какво представлява, как въздейства, може ли вещото лице да каже какво представлява?

ПРОКУРОРЪТ: Нямам въпроси.

ВЛ Б.: На страница 4, в психиатричния преглед е отговорът на този въпрос.

АДВ. Ю.: На задачите се отговаря в заключителната част. Вие сте вещо лице и би трябвало да сте наясно как се пише заключение.

ВЛ Б.: В заключителната част съм го повторил - споделените от него неща и обяснението след това: "В резюмиран вид могат да бъдат представени в следния вид - субективно споделени данни за хронично значими за него психотравми, последица от пребиваването му за дълъг период в затворена среда, включващи симптоми на повишена възбудимост: (повтарящо се изживяване „за несправедливост спрямо него“, под формата на внезапно оживяване на минали сцени ("flashbacks"); раздразнителност, понижен фрустрационен праг) при ситуации, свързани с повишени изисквания на средата, както и симптоми свързани с преработване на психотравматичните преживявания, под формата на повтарящи се соматовегетативни оплаквания. Тези оплаквания са в рамките на нормалпсихологичните механизми за справяне с житейските кризи в период на адаптиране, към ограниченията на средата, в която пребивава." Това е сентенция, с която казваме, че има стрес и той е цялостен.

ИЩЕЦЪТ М. /към вещите лица/: Искът е за една година и в този период, единствено, може да се разпростира експертизата, защото е ограничена, както и правомощията Ви, именно от предмета на делото, очертан от иска по време и по място. За тази 1 година става въпрос, може би Вие не разбирате принципа на правосъдието, а той е: за 1 година какво се е случило, от Вашата гледна точка на специалисти.

СЪДЪТ ОТНОВО ПРИКАНВА страните да се придържат към добрия тон.

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Експертизата е извън предмета на делото, очертан с периода на увреждането, посочен в жалбата и е неотнositа към предмета на делото, защото е абстрактна, разширена, шаблонна, копи-пейст на някакъв учебник и общи сентенции. На въпроса за причинените или непричинените вреди от една година хапане от дървеници и двете вещи лица не са отговорили, като с клишета на общи фрази са изготвили експертизата. Искам да я отхвърлите като неотнositа, незаконна експертиза и извън предмета на делото и да назначите друга експертиза от трима специалисти, като се отговори на въпроса: „Какви са нанесените вреди и в какво се изразяват, по повод дървениците?“.

АДВ. Ю.: Във връзка с прочетеното от ВЛ Б. имам конкретен въпрос: Цитираните от Вас повишени изисквания на средата и ограничения на средата, включват ли наличието на дървеници и негативните усещания и изживявания, които причиняват на ищеца или това са някакви други ограничения на средата, които така и не разбрахме какви са, тъй като и Вие не можахте да ни ги обясните, защото не сте влизали вътре, включват ли се в тези понятия дървениците?

ВЛ Б.: Ограничението на средата е комплексен процес. От една страна, това е

лисата на възможност за свобода.

АДВ. Ю.: Питам за дървениците. В тези понятия Вие имате ли предвид дървеници?

ВЛ Б.: Включително и тях. Установено е наличието им. Това имах предвид, че е комплексен фактор средата.

АДВ. Ю.: Нямам повече въпроси.

ПРОКУРОРЪТ: Нямам въпроси към вещите лица.

АДВ. Ю.: Оспорвам заключението в т. 4, където се обсъждат фактори, които вещите лица не са изследвали. Самите те заявиха, че не са влизали и не знаят точно в какви конкретни условия пребивава г-н М. и няма как да се обсъждат принципни въпроси, когато има поставен конкретен казус. Принципните въпроси са характерни за теорията, но тук се намираме в съдебно заседание и изследваме конкретен казус. Моля, да не приемате заключението в частта, в която се обсъждат фактори, които не са изследвани надлежно от вещите лица.

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: Присъединявам се към казаното от адв. Ю.. Правя искане да отхвърлите тази експертиза, защото не е отговорила на въпроса какви са вредите спрямо ищеца и в какво се изразяват тези вреди. Експертизата е необективна, шаблонна, бланкетна и обслужва интересите на ответника. Преиначава се фактическата обстановка. Изследването не е ефективно, нито е пълноценно, а се цели да бъде омаловажен казуса за дървениците и нанесените ми вреди.

СЪДЪТ по приемане на заключението на вещите лица:

Съобрази, че поставените от адв. Ю. и ищеца въпроси касаят преценката по същество дали експертизата е правилна или не, което ще бъде направено с актът на съда по същество, и след като обсъди абсолютно всички доказателства по делото, в това число и приетата хигиенно-битова експертиза, т.е. Съдът не може да се произнесе по въпроса дали експертизата е непълна или не, дали е противоречива и всички оспорвания, без да я приеме като доказателство по делото. Изложените от ищецът и адв. Ю. въпроси и оспорвания касаят доказателствената стойност на експертизата, която за да бъде ценена, следва да бъде приета като доказателство по делото.

Предвид гореизложеното, СЪДЪТ

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА заключението на вещите лица доц. Б. и психолог П..

ОПРЕДЕЛЯ окончателно възнаграждение на вещите лица в размерите, посочени в справките-декларации на същите, а именно: на ВЛ Б. - 538,20 лв., а на ВЛ П. – 491,40 лв., за което се издадоха 4 бр. РКО от бюджета на съда, на основание чл. 9 а, ал. 2 от ЗОДОВ.

ИЩЕЦЪТ М. /лично/: М. Ц. най-вероятно е изпил много сънотворни лекарства и затова е казал да свидетелства. Не, желая той да бъде свидетел. Той е очевиден. Той е наркоман и е злоупотребил, не с наркотици, защото са забранени в затвора, но с други медикаменти като Метадон, който влияе на

настроенията му. Считам, че може да бъде в друго настроение и да дойде, и да свидетелства. Това са наркоманите, дори и не помни и ще каже, че това не е вярно. Тук, той ще дойде под страх от наказателна отговорност и ще каже истината. Моля, отново да бъде призван М. Г. Ц.. Моля да допуснете и назначите експертиза от лекар-кардиолог, който като се запознае с документите по делото и свидетелските показания, да каже за тази една година претърпени физически и психически несгоди, дали са се е отразили или не са се отразили на хипертоничното ми състояние? Имам документация, дават ми лекарства, които са описани в журнал. Всяка седмица ходя на преглед.

АДВ. Ю.: К. може да изследва дадения период и по медицинската документация да даде становище дали е имал усложнения по повод дървениците.

СЪДЪТ, във връзка с въпроса на ищеца и искане за назначаване на ВЛ-кардиолог, УКАЗВА на ищеца и адв. Ю., че следва да извършат справка по делото, дали медицинската документация е в пълнота, след като ищецът твърди, че редовно посещава лекар и има терапия, заради кардиологичното му заболяване. В случай на непълнота на документацията, следва да бъде изискана допълнително такава.

След отговор на този въпрос, СЪДЪТ ЩЕ СЕ ПРОИЗНЕСЕ по искането за изслушване на допълнително заключение.

За събиране на доказателства, СЪДЪТ

ОПРЕДЕЛИ:

ОТЛАГА и НАСРОЧВА делото за 30.10.2023 година от 11:45 ч., за която дата и час страните редовно уведомени.

ДА СЕ ПРИЗОВЕ и ДА СЕ ДОВЕДЕ свидетеля Ц., чрез Началника на затвора.

Протоколът е изготвен в съдебно заседание, което приключи в 09:57 ч.

СЪДИЯ:

СЕКРЕТАР: